

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2015 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący **SSR Teresa Maślukiewicz**

Protokolant: Katarzyna Zych

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 czerwca 2015 roku w Ś.

sprawy z powództwa (...) S.A. w Ś.

przeciwko M. K. (1), M. Z., J. P. i K. P.

o odszkodowanie

I. powództwa oddała;

II. zasądza od (...) S.A. w Ś. na rzecz powodów:

-M. K. (1) kwotę 600,00 zł

-M. Z. kwotę 600,00 zł

-J. P. kwotę 600,00 zł

-K. P. kwotę 600,00 zł

tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w Ś. złożył połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pozwy skierowane przeciwko: M. K. (1), J. P., M. Z. i K. P. domagając się zasądzenia od pozwanych na swoją rzecz kwot po 3.706,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwów do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przypisanych, w tym kwot po 617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Uzasadniając wywiedzione żądania podniósł, że pozwani zatrudnieni byli na stanowiskach magazynierów w Magazynie wyrobów gotowych i towarów. W ramach wykonywania swoich obowiązków m.in. obowiązani byli wykonywać pracę sumiennie i starannie jak też przyjęli na siebie odpowiedzialność materialną za powierzone mienie. Zobowiązali się nadto do stosowania obowiązującej u powoda procedur: zabezpieczania magazynów oraz przyjmowania towarów w magazynie wyrobów gotowych. Pozwani zawarli z powodem dwie umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie, 26 czerwca 2014r. i 1 sierpnia 2014r., mocą których przyjęli odpowiedzialność za szkody spowodowane niedoborem w udziałach wynoszących, odpowiednio, 7,69% i 6,67%. W dniu 5 sierpnia 2014r. na terenie Ś. odnaleziono należące do powoda rozdzielacze mosiężne. Wyroby te skradziono z Magazynu wyrobów gotowych. Celem ustalenia sprawy (sprawców) kradzież wszczęto postępowanie karne, jednakże nie przyniosło one zamierzonego rezultatu. Przeprowadzona w dniu 30 sierpnia 2014r. inwentaryzacja wykazała niedobór w kwocie (...), przy czym cena brakujących rozdzielaczy wynosi (...). Badając przyczyny powstałego niedoboru powód ustalił, że: pozwani

wielokrotnie dokonywali weryfikacji dokumentów ilościowych dopiero po załadunku towaru na środek transportu, nie sprawdzali zgodności przyjmowanego lub wydawanego towaru z dokumentami PW, wielokrotnie nie dokonywali księgowania tychże dokumentów. W konsekwencji pozwani odpowiadają za powstanie szkody w mieniu powoda w ramach pracowniczej odpowiedzialności materialnej odszkodowawczej z art. 114 – 122 kp, a niezależnie od powyższego ponoszą odpowiedzialność za powstały niedobór z tytułu zawartej umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej, a zatem w ramach odpowiedzialności, o której mowa w art. 124 kp.

W odpowiedziach na pozwy M. K. (1), J. P., M. Z. i K. P. wnieśli o oddalenie powództw w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przypisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości po 600 zł. Pozwani argumentowali, że w świetle przyznania powoda co do okoliczności kradzieży towaru, braku obowiązku ochrony mienia przez pozwanych oraz nienależytego wykonywania obowiązków pracodawcy przez powoda (nie zapewnienie warunków do właściwej pieczy nad powierzonym mieniem), należy uznać, że nie ponoszą oni odpowiedzialności za powstały niedobór. W zakładzie pracy pozwanego działła spółka (...) i to ona była odpowiedzialna za ochronę mienia tam się znajdującego. Nadto pozwani wskazali, że umowy o wspólnej odpowiedzialności są nieważne albowiem są niezgodne z prawem, a przez to bezskuteczne. Skoro umowa jest nieważna to niedobór obciąża pracodawcę, jako tego, który ponosi ryzyko związane z prowadzeniem zakładu pracy. Procedury na które w pozwie powołuje się powód zostały wprowadzone dopiero po kradzieży towaru, która miała miejsce w sierpniu, natomiast wcześniej ich nie było. Z tych też względów dokumenty procedur załączone do pozwów nie mogą mieć żadnej mocy dowodowej. Przed podpisaniem rzeczonych umów powód nie przeprowadził inwentaryzacji, zatem nie można w ogóle mówić o tym aby pozwani, na ich podstawie, ponosili wspólną odpowiedzialność za powierzone mienie.

Sąd ustalił:

Pozwani zatrudnieni byli w (...) S.A. w Ś., ostatnio na podstawie umów o pracę na czas określony: M. K. (1) z 20 lutego 2014r., J. P. z 15 lipca 2013r., K. P. z 10 czerwca 2014r., M. Z. z 24 czerwca 2014r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach magazyniera w Magazynie wyrobów gotowych.

W okresie zatrudnienia, tj. 26 czerwca 2014r. pozwani i inni pracownicy powoda, a to: Z. M., T. B., M. K. (2), P. M., R. M., M. M., M. Ś., B. W. i M. T. oraz pracodawca zawarli umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie. Przedmiotem tej umowy była odpowiedzialność za mienie znajdujące się na magazynie głównym zakładu pracy powoda. W dniu 1 sierpnia 2014r. została zawarta kolejna umowa o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie. Stronami tejże umowy oprócz ww. – za wyjątkiem pozwanego J. P., który umowy tej nie podpisał – byli także Ł. K. i A. P. (kolejni pracownicy powoda).

Zgodnie z zapisami umowy z 26 czerwca 2014r. pracownicy powoda ponosić mieli odpowiedzialność w częściach określonych procentowo w udziale wynoszącym 7,69% szkody spowodowanej niedoborem. Umowa z dnia 1 sierpnia 2014r. wysokość tego udziału obniżała do 6,67% wysokości takiej szkody.

Przed zawarciem obu umów nie przeprowadzono inwentaryzacji mienia należącego do strony powodowej. Pozwani nie wiedzieli jakie mienie i o jakiej wartości pracodawca im powierzył, a za które ponosić będą odpowiedzialność materialną.

Dowód:

- umowy o pracę – w aktach osobowych pozwanych – w załączeniu
- umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie, k. 14-17, 18-21
- zeznania M. K., e – protokół z dn. 13.03.2015r., k. 283
- zeznania M. Z., e – protokół z dn. 13.03.2015r., k. 283
- zeznania J. P., e – protokół z dn. 13.03.2015r., k. 283

- zeznania K. P., e – protokół z dn. 13.03.2015r., k. 283

Na teren zakładu pracy powoda prowadziły trzy bramy wjazdowe. Od ul. (...), ul. (...) i ul. (...). Za ochronę mienia na terenie zakładu pracy powoda odpowiadała zewnętrzna firma – (...) Sp. z o.o. w W.. Jej pracownicy pełnili 12 godzinne warty na portierni przy bramie na ul. (...). Na zmianie nocnej pracował jeden portier, a na dziennej dwóch. Pracownicy V. nadzorowali załadunek towarów. Pozostałe dwie bramy objęte były monitoringiem. Przez bramę przy ul. (...) na teren zakładu wjeżdżały, m.in. i na załadunek, samochody ciężarowe. Pod koniec lipca 2014r. brama ta uległa uszkodzeniu i przez okres około dwóch miesięcy wjazd – w godzinach nocnych – zabezpieczony był siatką. W godzinach funkcjonowania zakładu brama była otwarta.

Dowód:

- zeznania J. Z., e – protokół z dn. 29.04.2015r., k. 321
- zeznania R. W., e – protokół z dn. 29.04.2015r., k. 321
- zeznania M. J., e – protokół z dn. 29.04.2015r., k. 321
- zeznania B. C., e – protokół z dn. 29.04.2015r., k. 321
- zeznania J. Ż., e – protokół z dn. 29.04.201r., k. 321
- zeznania G. Ł., e – protokół z dn. 29.04.2015r., k. 321

W dniu (...) na terenie Ś. znaleziono należące do powoda rozdzielacze (powód zajmuje się m.in. produkcja podzespołów do ogrzewania podłogowego w skład których te rozdzielacze wchodzi). Były one zniszczone i zdekompletowane, brakowało mosiężnych elementów rozdzielaczy. W sprawie tej, o czyn z art. 278 § 1 kk i z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, wszczęto i przeprowadzono postępowanie przygotowawcze, które to – wobec niewykrycia sprawcy (sprawców) – umorzono postanowieniem Prokuratora Rejonowego w (...)

W dniu 30 sierpnia 2014r. w Magazynie wyrobów gotowych (...) S.A. w Ś. w obecności pozwanych przeprowadzono inwentaryzację rozdzielaczy mosiężnych, która wykazała niedobór w kwocie (...)

Po kilku dniach- już bez udziału pozwanych przeprowadzono kolejną inwentaryzację, ustalając kwotę niedoboru na (...)

Pracodawca obciążył obowiązkiem spłaty niedoboru (przy uwzględnieniu ceny sprzedaży rozdzielaczy a nie wysokości kosztów ich wytworzenia) m.in. pozwanych, M. K. (1), J. P., M. Z. i K. P. nie zapłacili przypadających na nich – zdaniem powoda – kwot, tj. (...)

Dowód:

- zeznania R. W., e – protokół z dn. 23.01.2015r., k. 242
- zeznania Z. M., e – protokół z dn. 23.01.2015r., k. 242
- notatka urzędowa z dn. (...), protokół ustanego przyjęcia zawiadomienia o przestępstwie, postanowienie i zawiadomienie o umorzeniu dochodzenia – w aktach sprawy (...) – w załączeniu
- protokół z posiedzenia Komisji Inwentaryzacyjnej, k. 22
- protokół różnic inwentaryzacyjnych, k. 23-25
- wezwania do zapłaty z dn. 02.10.2014r., k. 28, 77, 130, 201

Sąd zważył:

Powództwa podlegały oddaleniu.

Kodeks pracy reguluje trzy oddzielne reżimy odpowiedzialności materialnej pracownika tj. za szkodę wyrządzoną z winy nieumyślnej (art. 114-119 kp), za szkodę wyrządzoną z winy umyślnej (art. 122 kp) oraz za mienie powierzone (art. 124 kp). Pracownik ponosi materialną odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zakładowi pracy na zasadzie winy (tak. uchwała SN z dnia 29 grudnia 1975r., V PZP 13/75). W razie spełnienia przesłanek odpowiedzialności za mienie powierzone Kodeks pracy ustanawia domniemanie odpowiedzialności pracownika na zasadzie winy (a pracodawca winien jedynie wykazać prawidłowe powierzenie mienia oraz nierozliczenie się przez pracownika), zaś w pozostałych przypadkach ciężar dowodu co winy pracownika spoczywa na pracodawcy. Również w razie odnoszenia się do art. 415 kc (po myśli którego kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia) koniecznym jest wykazanie winy sprawcy zdarzenia.

Zgodnie z art. 124 § 1-3 kp, pracownik, któremu powierzono z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się: pieniądze, papiery wartościowe lub kosztowności lub narzędzia i instrumenty, lub podobne przedmioty, a także środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym mieniu. Pracownik odpowiada w pełnej wysokości również za szkodę w mieniu innym niż wymienione wyżej, powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się. Od odpowiedzialności za mienie powierzone pracownik może się uwolnić, jeżeli wykáže, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia. Niezbędnymi przesłankami odpowiedzialności pracownika na podstawie art. 124 kp są: prawidłowe powierzenie mienia w warunkach umożliwiających jego strzeżenie oraz nierozliczenie się przez pracownika z tego mienia.

Prawidłowe powierzenie mienia pracownikowi musi uwzględniać jego udział przy ustalaniu ilości i jakości przekazanego mu mienia. Pracownik musi wyrazić także zgodę na powierzenie mu mienia z obowiązkiem zwrotu lub dokonania rozliczenia. Z reguły wymagane jest pisemne potwierdzenie tych okoliczności przez pracownika. Podpisanie przez pracownika pisemnej deklaracji o przyjęciu odpowiedzialności ma jednak jedynie znaczenie dowodowe – pracownik ponosi tę odpowiedzialność mimo braku pisemnego oświadczenia, gdy mienie zostało prawidłowo powierzone i pracodawca stworzył odpowiednie warunki do jego strzeżenia (tak. SN w wyroku z dnia 3 grudnia 1981r., IV PR 350/81).

Normy prawne zawarte w art. 124 § 3 kp wprowadzają domniemanie odpowiedzialności pracownika. E. od odpowiedzialności jest możliwa w sytuacji, gdy pracownik wykáže, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych. Dokonując tej oceny, sąd musi uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy, w tym również udowodnione przez pracodawcę zawinione naruszenia obowiązków przez pracownika. Pracownik może uwolnić się od odpowiedzialności za szkodę w mieniu powierzonym (art. 124 § 3 kp), jeżeli udowodni bądź wykáže z wysokim prawdopodobieństwem, że szkoda powstała na skutek zdarzeń od niego niezależnych (zob. wyrok SN z dnia 7 marca 2001 roku, I PKN 288/00).

Wbrew twierdzeniom powoda postępowanie dowodowe nie potwierdziło przesłanek odpowiedzialności pozwanych za mienie powierzone. Nie było również w ocenie Sądu podstaw do przypisania pozwany winy w znaczeniu art. 114 – 122 kp ani art. 415 kc, z uwagi na niewykazanie winy pozwanych, co obciążało powoda.

Z niebudzących wątpliwości – w ocenie Sądu – ustaleń wynikało, że przed zawarciem umowy, z dnia 26 czerwca 2014r., jak i z dnia 1 sierpnia 2014r., o wspólnej odpowiedzialności materialnej strona powodowa nie przeprowadziła inwentaryzacji swojego mienia, które zamierzała powierzyć swoim pracownikom z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się. Wskazuje to jasno, że powierzenie mienia pozwany było na tyle wadliwe, że uniemożliwiało ustalenia wysokości szkody z tytułu odpowiedzialności za mienie powierzone na zasadach określonych w przepisie art. 124 kp. Strona powodowa ponadto nie wykazała, że pozwani jako pracownicy naruszyli obowiązki pracownicze i, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy naruszeniem tych obowiązków a powstałym niedoborem. Dodatkowo zważyć należało, że brak

prawidłowego powierzenia mienia nie jest okolicznością mającą znaczenie w sytuacji odpowiedzialności za szkodę na zasadach przepisu art. 122 kp odnoszących się do umyślnego wyrządzenia szkody przez pracownika. Przy czym jednak strona powodowa nie wykazała takiej szkody przy pomocy dostępnych jej środków dowodowych.

Oczywistym jest bowiem, iż w razie dochodzenia od pracownika odszkodowania na zasadach przewidzianych w ramach art. 114 kp w zw. z art. 122 kp, to na pracodawcy spoczywa ciężar łącznego udowodnienia szkody i jej wysokości, winy pracownika oraz normalnego związku przyczynowego pomiędzy powstaniem albo zwiększeniem szkody a zachowaniem się pracownika. Rzeczywistą szkodę stanowi różnica pomiędzy aktualnym stanem majątkowym pracodawcy a stanem, jaki by zaistniał, gdyby nie zdarzenie wywołane przez pracownika, powodujące tę szkodę, a zatem chodzi o zmniejszenie majątku pracodawcy, które następuje wbrew woli tego pracodawcy. Pracodawca dochodzący roszczenia odszkodowawczego od pozwanego pracownika obowiązany jest zatem do wykazania łącznie wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej (art. 116 kp), mianowicie: powstania szkody i jej wysokości, bezprawności, winy (umyślna lub nieumyślna) i związku przyczynowego między zawinionym działaniem lub zaniechaniem pracownika a szkodą. Do powstania odpowiedzialności konieczne jest łączne wystąpienie wszystkich przesłanek, których udowodnienie obciąża powoda (zob. wyrok SN z dnia 27 lipca 2011r., II PK 22/11).

Po myśli art. 117 §1 kp pracownik nie ponosi odpowiedzialności za szkodę w takim zakresie, w jakim pracodawca lub inne osoby przyczyniły się do jej powstania lub zwiększenia.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie dał podstawę do przyjęcia, iż powód w sposób istotny- zasadniczy przyczynił się do powstania szkody.

Biorąc pod uwagę wszystkie wymienione powyżej okoliczności Sąd orzekł jak w pkt I wyroku oddalając powództwa.

Mając na uwadze orzeczenie merytoryczne, Sąd orzekł o kosztach sądowych stosownie do treści art. 98 § 1 kpc. Powołany przepis statuuje zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, a wobec faktu, iż to strona powodowa przegrała sprawę winna zwrócić koszty postępowania poniesione przez każdego z pozwanych.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanych, Sąd ustalił na podstawie § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U z 2013r., poz. 490).